

Besat af USA (1)

Udarbejdet af Karina Bruun Houg, Absalon

Målgruppe: 8.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Besat af USA (1)

Beskrivelse

Dansk dokumentarserie. Hvad enten det gælder storpolitik, fikse dansetrin, Walt Disney eller teknologi, har vi danskere igennem mange årtier vendt et fascineret blik vestover. Vi kommer i kontakt med USA dagligt, og det er blevet en naturlig del af vores liv at skulle forholde os til Amerika. Her i præsidentvalgåret fortæller vi historien om vores storebror/lillebror-forhold, som er gået op og ned.

Pædagogisk note

Dokumentaren knytter sig til perioden Efterkrigstiden (1960'erne) i forholdet mellem Danmark og USA. Brug Tv-udsendelsen som en "trigger" i arbejdet med: Den Kolde krig, velfærdssamfundet, teknologiudvikling, ungdomskultur, amerikanisering og kulturmøde. Se Padlet med begreber, kilder og baggrundsartikler.

Kapitelmarkeringerne er tænkt som "stop, reflekter og diskuter" undervejs. Nogle af markering besvares mundtligt i makkerpar, andre besvares via små skriftlige opgaver/noter. I arbejdet med dokumentaren er det muligt at bringe historiefagets tre kompetenceområder i spil.

I arbejdet med kronologi og sammenhæng kan eleverne udarbejde en tidslinje til 1960'erne ud fra informationerne i dokumentaren. Tidslinjen kan omfatte én linje med politiske begivenheder (fx valget af JF Kennedy, Cubakrisen mm), én med teknologi historie (nye maskiner, varer mm) og én linje med populærhistorie (musik, hverdag, ungdomskultur). Lad eleverne drøfte sammenhæng mellem politisk, teknologisk og populærhistorie.

I forbindelse med kompetenceområdet kildearbejde kan eleverne med udgangspunkt i selvvalgt problemstilling (se kapitelmarkeringerne) finde kilder (2-5 kilder), der understøtter dokumentarens fremstilling af perioden (fx plakater, musik/sangtekster, tv-klip, politiske taler mm - se supplerende materialer som kilderessource). Lad eleverne lave en kort videopræsentation af deres problemstilling og kilder.

Historiebrug: Afslutningsvis kan det være relevant at drøfte, hvilke fortælling og værdier der kommer til udtryk i dokumentaren? Bliver I mere eller mindre "Besat af USA" efter I har set den? Stemmer fortællingen om USA overens med den I kender fra andre medier? Hvorfor/hvorfor ikke? Hvorfor har DR mon valgt at lave serien "Besat af USA" netop her i 2019/20?

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: Amerikaniseringen - kold krig og velfærd

01:	Hvad er formålet med dokumentarserien "Besat af USA"?	00:00:00
02:	Hvad er dansk kultur? Hvad er amerikansk kultur?
Hvordan forklarer Jakob Stegelmann dansk kultur og amerikansk kultur? Er du enig? Uenig?
Find eksempler på dansk kultur og på amerikansk kultur. Lav to BINO'er (billednotater med både billeder og ord) - én med dansk kultur og én med amerikansk kultur. Find fx billeder på nettet.	00:00:54
03:	Hvorfor bliver dansk kultur netop udsat for en amerikanisering efter Anden Verdenskrig?
Hvorfor og hvordan bliver USA populær i Danmark?
Hvilken rolle spiller Marshall-planen?
Hvilken rolle spiller Atlanter-pagten?
Undersøg de to begreber nærmere (i et leksikon eller på danmarkshistorien.dk) - eller se de to afsnit om begreberne i "Historien om Danmark - velfærd og kold krig" (se kapitelmærkning)	00:04:00
04:	Hvordan udviklede forholdet mellem Danmark og USA sig i løbet af 1960'erne?
Hvilke muligheder og udfordringer er der i udviklingen?
Udarbejd to lister - én med de nye muligheder og én med udfordringerne. Diskutér om udfordringerne stadig er gældende i dag? Hvorfor/hvorfor ikke?
Sammenlign med 1970'erne og 1980'erne (se de andre udsendelser i serien Besat af USA)	00:07:32

-
- 05: Hvilke argumenter er der mod den amerikanske kultur i Danmark? 00:12:49**
Hvilke samfundsgrupper er vilde med den amerikanske kultur, og hvem er i mod?
Hvorfor er der særligt modstand mod Coca cola?
Find på nettet Coca Cola reklamer fra forskellige årtier i Danmark fx fra 1960'erne og 1980'erne og i dag? Er der ligheder og forskelle? Find evt. også reklamer fra andre Cola mærker fx Jolly Cola. Se videre ved punkt 8 (i denne kapitelmærkning)
- 06: Lav en karakteristik af Præsident John F. Kennedy og kone. 00:17:20**
Hvilken rolle spiller præsidentparret Kennedy for danskerne i 1960'erne i følge dokumentaren?
Hvis du er mere nysgerrig på Kennedy, så se spillefilmen JFK (hertil findes også pædagogisk note og vejledning)
- 07: Madkultur fra USA 00:18:22**
Hvad er det amerikanske "drømmekøkken"? Hvordan påvirker det vores madkultur i Danmark?
Find reklamer for mad fra 1960'erne på fx tidslinjen fra Coop: <https://coop150.samvirke.dk/>. Lav en analyse af reklamen: Hvad er fremhævet i reklamen? Hvad er IKKE med i reklamen?
- 08: Coca Cola fortsat ... Jolly Cola 00:19:32**
Skal ses i sammenhæng med punkt 5. Diskutér Jolly Colas slogan idag: <https://bryggeriet-vestfyn.dk/jolly-cola/>
- 09: Fra USA til Danmark - vi kopierer løs 00:21:36**
I stedet for at overtage den amerikanske kultur, så laver vi en kopi - en dansk udgave med inspiration fra amerikansk kultur. Hvorfor vælger vi at kopiere det amerikanske? Yankiebaren er et eksempel på en kopi, alligevel sælges den som amerikansk. Hvorfor?
Lav en HIK-analyse af reklamen for Yankiebar. Hvad er kildens anvendelighed? Dvs. hvilke problemstillinger kan den give svar på? Læs om HIK her: <http://historielab.dk/wp-content/uploads/2018/05/Kildearbejde-p%C3%A5-mellemtrinnet-l%C3%A6rer.pdf>

SPROGET: Lav en liste med amerikanske (engelsksprogede) ord fx Shaver, Okay, Yankie mm. Hvem kan finde de fleste ord?
- 10: Atomkrig og Cubakrisen 00:26:23**
Undersøg Cubakrisen nærmere. Cubakrisens baggrund, forløb og konsekvenser. Læs "Mission koldkrig" (supplerende materialer). Her finder du også pjecen "Hvis krigen kommer". Læs pjecen og diskuterer hvordan den kolde krig påvirker danskernes hverdag.
- 11: John F Kennedy dør 00:29:51**
Der findes en masse myter om J.F. Kennedys død. Undersøg Kennedy-mordet nærmere (Se fx artikel på Faktalink: <https://faktalink.dk/titelliste/kenn>)
- 12: Den materielle lykke 00:31:41**
Hvad menes, der med materiel lykke i 1960'erne? Stræber vi efter materiel lykke i dag? Hvorfor/hvorfor?
- 13: Vild med amerikansk kultur 00:32:25**
Den amerikanske kultur er ikke "fin" kultur, ifølge Jakob Stegelmann, hvorfor ikke? Jakob Stegelmann er vild med amerikansk kultur. Hvad er han vild med? Og hvordan dyrker han sin interesse? Dyrker vi det amerikanske i dag? Hvilke elementer af den amerikanske kultur er vi vild med i dag?
- 14: Thule-basen januar 1968 00:36:15**
Undersøg begivenheden nærmere. Hvad skete der? Hvordan påvirkede begivenheden det dansk-amerikanske forhold? Hvilken rolle spillede Grønland dengang - og i dag? Se Tv-klip om Thule-ulykken her: <https://www.dr.dk/bonanza/serie/401/thule-ulykken>
-

15: Nej tak til USA**00:39:46**

Danskerne bliver mere kritiske overfor USA. Hvordan kommer det til udtryk i samfundet og i de enkelte menneskers handlinger?

Forholdet til USA ændrer sig i 1970'erne - se tv-dokumentaren "Besat af USA, 1970'erne" og sammenlign med 1960'erne.

Links

Spillefilmen Thirteen Days (mitcfu.dk)

<http://absalon.mitcfu.dk/CFUFILM1073000>

PADLET med kilder og baggrundstekster til tv-udsendelsen (se øvelser i kapitelmarkeringen)

https://padlet.com/karina_bruun_ho/besatafusa

Forslag til undervisningsforløb

<https://phabsalon.dk/cfu/dit-fag/kulturfag/historie/inspiration-til-undervisningsforloeb/velfaerd-og-kold-krig-besat-af-usa/>